

Asia on kuitenkin useissa tapauksissa niin, että karjalainen nuoriso joutuu etsimään muun nuorison tavoin itselleen henkistä ravintoa usein vain elokuvista ja tanssitilaisuuksista. Ne vetävät nuorisoa yleensäkin puoleensa ja niin paremmat harrastukset jäävät syrjään. Sattuupa niinkin, että tunnetaan alemmuustunnetta ja hävetään karjalaista alkuperää. Niin vieroudutaan karjalaisuudesta ja sen rikkaista antimista.

Varsinkin ne karjalaiset, jotka asuvat erillään muista karjalaisista, tuntevat olevansa sellaisen painostuksen alaisina, että heidän on vaikea säilyttää jatkuvasti karjalaisuuttaan. Vain lujat luonteet siihen pystyvät. Lisäksi on huomattava se surullinen asia, että omat karjalaiset johtohenkilöt ovat hajoitettut ympäri maan, joutuen siten erilleen johdettavistaan. Sellaisia johtohenkilöitä ovat esim. karjalaiset kansakoulunopettajat.

Luonnollisesti on sellaisiakin paikallisia valistusjärjestöjä, joissa karjalaisia otetaan avosylin vastaan, heitä ymmärretään ja heidän työsuudelleen annetaan täysi arvo ja kunnia. Vieläpä heidän perinteitään ihailaan ja kunnioitetaan. Kaikesta huolimatta kehitys kulkee siihen suuntaan, että elävä karjalainen henki jatkuvasti heikkenee. Ellei kehitystä tässä suhteen saada pysähtymään, ei muuttaman sukupolven jälkeen karjalaisuudesta voida puhua muuta kuin historiallisena ilmiönä. Elävänä esimerkkinä samanlaisesta kehityksestä ovat Amerikan suomalaiset.

Mutta karjalaisuus ei suinkaan vielä ole kuollut. Siksi olisi rikos jättäytyä toivottomuuden valtaan. Hajanaiset voimat voidaan koota ja karjalaisuuden lippua pitää ylhäällä. He voivat vieläkin hedelmöittää omalla osuudellaan kansamme kokonaisuutta. Heillä on edelleen säilytettävänä suuria ja rikkaita perinteitä, jotka heidän on välitettävä uusille sukupolville. Kamppailu jatkuu hajanaisinkin voimin toisten heimojen rinnalla. Heidän työnsä tässä vaiheessa on entistäkin tärkeämpi. Me uskomme, että herääminen karjalaisten tehtävän tärkeydestä ja merkityksestä tapahtuu itse karjalaistenkin keskuudessa. Tällöin he huomaavat, miten nykypolven karjalaisille on uskottu tärkeä leiviskä hoidettavaksi. Ja kerran — niin uskomme — heitäkin »katsotahan, kaivatahan, uuden Sammon saattajaksi, uuden kuun kulettajaksi».

W. K e y n ä s.

KARJALAISET JA KARJALAN YSTÄVÄT!

Muistakaa lahjoituksillanne ja jälkisäädöksillä Karjalan Sivistysseuran ja Kalevalaisen Kulttuurin Ystävien rahastoja!

Kauppias J. Pohjola kuollut.

Kauppias Jaakko Pohjola kuoli kotonaan Perniössä 27. 7. 50 pitkällisen ja vaikean taudin murtamana. Hän oli syntynyt Kiestingin pitäjän Sohjanansuun kylässä joulukuun 20 p:nä 1881. Jo poikavuosinaan hän muutti Saloon vanhimman veljensä luo, perehtyen tämän luona mm. kauppiasammattiin. Sen jälkeen hän hankki elatuksensa kulkukaupalla. Mieheksi vartuttuaan hän palasi Sohjanansuuhun, sai kotitalonsa nimiinsä ja ryhtyi maanviljelijäksi. Tällöin meni hän myös naimisiin. Arvannostossa »onni» ei suosinut häntä, vaan joutui hän Venäjän tsaarinvallan armeijaan 4. vuodeksi. Kun palvelusajan loputtua vielä syttyi I maailmansota, jatkui palvelusaika lähes toisella yhtä pitkällä ajalla. Haavoittumisensa johdosta hän joutui sairaalaan ja täältä toipumislomalle ja sitä tietä myös eräisiin kunnallisiin tehtäviin Kiestinkiin ja Oulankaan. Täältä käsin hän oli myös edustajana Uhtuan maakuntapäivillä.

V. 1922 perhe siirtyi pakolaisena Suomeen asettuen asumaan Perniöön. Täällä kauppias Pohjola harjoitti entistä ammattiaan, kulkukauppaa. V. 1925 hän osti pienen tilan, jota kaupan ohella ahkerasti viljeli. Kovan onnen mies kun oli, monet vaikeat vastoinkäymiset koettelivat häntä. Raskaampia iskuja olivat vaimon ja pojan kuolema, talossa sattunut tulipalo sekä maailmansodan rasituksista peräisin olevat sairaudet. Kymmenisen vuotta ennen kuolemaansa hän pysyvästi teki kauppaa kotona.

Kauppias Jaakko Pohjola tunnettiin paikkakunnalla uutterana, sisukkaana ja rehellisenä yrittäjänä. Hänen poismenoaan kaipaamaan jäivät lähinnä lapset.

Vainaja laskettiin haudan lepoon Perniön hautuumaalle viime kuun 4. pnä suuren sukulais- ja ystäväjoukon saattamana. Ruumiinsiunauksen suoritti pastori Leonidas Homanen. Omaisten, ystävien ja työtovereiden laskettua seppeleensä täyttyi kumpu kukkaisloisteeseen. Niiden joukossa oli Karjalan väreän laskettu Karjalan Sivistysseuran seppele. Sen laskivat seuran sihteeri, opettaja Keynäs ja johtokunnan jäsen, kauppias V. Arhippainen. Ensiksimmäi-

Väl'läl.

Ku nene inehmized paginazpeästyögi pais-tah lomiz da minulgi monda kerdoa on kyzytty: A konzabo velli sinä otat loman? Netšego minuo kidžmitti, »otat loman» da duumaitšin, mi netše kehnon lomu lomahuttaja pidäiz kezäl griezaksi ottoa, ku miul nimidä lomal tōngittäveä ole, eigo moista brujoa nivovse ole meijen koizgi, eigo sida lomuksi kehtais osto, ku ei kerran soanut evakuoduksi siel karjalaspäi. Olizhäi nenie siel joga taloin pihal ollud ostamatta ottoa, ei nene brujad nikenel kelvattu, hozjo nokal tōngittih ga itse loma ei dreänilöil pädenyt, a kui hyvä netše bruja oliz nygöi ollud kezänpidäjez, konza itšel ei pidänyd ga olizhäi voinud andoa sen toizel, anna toine inehmine oliz ottanut netšis lomaz hyövyn. Netšilleh itšekseh duumaitšin da tulibo tuuttigi pääh, josbo ostaizingi inehmizien d'yte muodiksi netšen lomaraškan, eihäi äijjeä maksa, ga kunnebo sen panizin ku kezänpidoh kerran peäzöyö. Eihäi lomankel, ku se on vie pitkä bruikku, voi väl'läl olla, einikui minul moine loma pävö, siksi minä jätingi loman ottamatta da olin väl'läl kezänpivos.

Uskokkoa libo elgeä ga muga minä roavoin, en ottanut engä ostanut lomoa, (kankea), vai yksikai ku muudgi inehmized, olin väl'läl kaksi seitsemän päivän pitkeä nedälie kezänpivos, engo niyhtä ole pahoilleh netšen loman lomuntäh. Johäi oliz žiivatadgi nagrettu, ku loma olgupeäl Linnan prišpitöimyo olizim kävellyt libo lieterannoil kekkelehtinyt, a kui hyvä oli olla ku netšidä griezoa ei ollud, olin tovessah väl'läl kezänpivos. Yksi paha sentäh jäi mieleh, ku algukezä oli ylen vilu, eigo soanud oigei päiveä paistattoa putilleh, hosjo ei ni putin lieterandoi ollud, ga olishäi väl'läl olles huonommalgi rannal kellistynyt päivä-

paistoh vähän maho, painamah da selgüpuolda paistattamah, eigo paho se olis ollud muulgi hibieli, vaikui pilvet ku turkit puuloin ladvoil liikkui eigo päiveä nähnyt ku vihman iel da mädäkuun aigah, konza väl'läl olo oli jo ollud da mennyt i kezänpivot pietty.

Muga vel'let minul tänäkezänä kävi, ku kezänpido da väl'läl olo oli männyttä kalua ga seädgi korjavui. Onnako vel'let,, Toatto taivahallinegi meidä armottomie mieronkierdäjie kurittauv. Eigo minun mieles se olegi veärin. Olemmohäi unohtanud häned, kenbo meis nygöi äijjäl duumaitšouv neniz pravoslavnoloin vierun meärävyksis. Jogahini vai kindahal viuhkoav toattoloin vierul. Ken kuz eläv, siel hän viuruittšeuvgi, toiset helluntalainzina, toiset luterilaisina a omas oigeuskoi-suvves (pravoslaunoi vierus) ei vovse duumaija muuda kui Toatto taivahallini auttais hädäh jouvuttua, a ku hädä on männyd siirittäsi, ga Jumalagi unohtuv. Emmo muista sidä kui toatot da toattoloin toatot vuosituhannen ollah pietty kunnivos omoa vieruo. Ei ni pahoina, pagizematta hyvinä päivinä, olis unohettu netše dielo. A myö ku omil kodikonduloiin lykkävyimmö tänne mieron dorogal, ga jo unohtammogi oman vierun da otammo itšel vierahan uskon niskah kannettavaksi, kudama hävittäi meijen oman olemizen, karjalaisuuvven da kodikielen. I tuo edeh tovessah pitkän loman bruikun, kudamo meil enne kodikonduloil olles piettih roajeburjana a nygöi sidä teäl mierol kävelles, pietäh kezänpivon nimel. Eigo tovessah ole muuda nimie netšil väl'läl olol ole täs moalimas da Suomen kielesgi löyvetty ku loma. Parembihäi olis sanuo netšidä ainagi meigäläzien hos kezänpivoksi libo väl'läl oloksi, vai ei lomaksi eigo lomuksi.

Muuten kezänvietos eigo matkaloloz minul olen ylen äijjeä sanottavaksi. Olenhäi vai yksi nenie ainaizih joarituksih tuskevunnuzie, muga miksi da miksi karjalaiset ei sobevu. Onhäi heil nygöi hyvä olla, miksi muga pidäyö vie parembo etšie. Minä olen ollud da iellehgi olen se miksi minud Moamoi synnytti, kielel dai mielel. Siksi rohkenen sanuogi tozidielod moisina kui minun silmä nägee da sen sanon aina omal kodikiel. Nygöigi kezänpivon aigana silmä tuli nähnyöksi moistagi, kudamo

nittu esitti vainajalle seuran puolesta kiitokset selostaen muistopuheessaan Jaakko Pohjolan merkittävää osuutta Karjalan heimon hyväksi suoritettussa työssä. Vainajan työ ulottuu siinä monille eri haaroille. Se jatkui vainajan kuolemaan saakka. Karjalan Sivistysseuran pitkäaikaisena jäsenenä hän tahtoi jatkuvasti tukea vuosikymmeniä sitten alottamaansa karjalaista valistustyötä.

Jälleen on poistunut työsaraltamme tunnollinen ja kunnon, vanhempaa karjalaispolvea edustava työntekijä. Kunnia hänen muistolleen!